

Michal Chocholatý: Plynové komory v KL Lublin ve světle poválečného bádání, Praha 2012, 80 stran rkp. + přílohy

Michal Chocholatý se ve své bakalářské práci věnuje stále diskutovanému tématu fungování nacistické vyhlazovací mašinerie, konkrétně pak tzv. Operaci Reinhard/t zacílené na likvidaci židů na území Generálního gouvernementu. Pokusil se přitom vypořádat s nesrovnalostmi v interpretaci účelu některých zařízení v koncentračním táboře Majdanek, oficiálně KL Lublin.

V Úvodu své práce Chocholatý tento svůj cíl přesvědčivým způsobem formuluje a zdůvodňuje. Jde mu tedy především o určení místa, resp. míst kde byli v táboře likvidováni vězni. Vzhledem k tomu, že o umístění a provozu plynových komor nemá zcela jasno ani správa tamního muzea, šlo o cíl náročný a současně velmi slibný.

Podmínkou pro dosažení výše uvedeného cíle byla mj. kvalitní heuristika. Je možné konstatovat, že se autor seznámil s naprostou většinou relevantních titulů odborné literatury publikované od konce války až do současnosti. Mezi významnými díly chybí snad jen práce Barbary Schwindt „Das Konzentrations- und Vernichtungslager Majdanek“ (2005). Jedním z autorových cílů pak bylo tuto literaturu analyzovat a interpretovat tak, aby byly nalezeny příčiny rozdílného popisu funkce jednotlivých táborových objektů. Vycházel přitom zejména z nejnovějších publikací historiků působících v tamním muzeu (hlavně Tomasze Kranze), dále pak z prací západoevropských historiků, mj. Jean-Clauda Pressaca. Klíčovou roli však pochopitelně hrálo studium pramenů, zejména v archivu Státního muzea na Majdanku.

Výsledkem autorova výzkumu je práce rozdělená do osmi kapitol. V prvních čtyřech se zabývá jak vývojem KL Lublin, tak typologií jednotlivých táborů či vývojem zájmu o holocaust. Zde by bylo bývalo vhodné věnovat se hlouběji širším souvislostem existence tábora na Majdanku, např. tvrzení, že v něm v roce 1942 byli zavražděni vězni ze zrušených menších táborů v okolí. Za stěžejní však považují druhou polovinu Chocholatého práce, ve které přispěl do diskuse o účelu jednotlivých objektů tábora i o účelu tábora samotného. Autor došel k závěru, že Majdanek byl místem masového vyhlazování lidí, byť ne v těsně poválečném období publikovaném přehnaném počtu několika set tisíc osob. S údajně nízkou vyhlazovací kapacitou tábora však nejsou zcela v souladu jinak zřejmě spolehlivé údaje z tzv.

Höfleho telegramu (s nímž autor zřejmě není seznámen) z ledna 1943, který uvádí počet obětí do konce roku 1942 na úrovni cca 25 tisíc.

Počet obětí tábora zůstane zřejmě natrvalo předmětem více či méně nepřesných odhadů. V polemice o počtu v táboře se nacházejících plynových komor se pak Chocholátý přiklání spíše ke Kranzovým závěrům, byť s ním například polemizuje v otázce funkce provizorní komory (s. 44-45). Podle Chocholátého tak v táboře pracovaly maximálně tři komory a to zřejmě nikoli současně.

Chocholátého práci považuji za kvalitní jak po metodologické, tak po stránce stylistické a gramatické. Doporučuji ji proto k obhajobě.

Navrhované hodnocení: výborně

Praha, 24. srpna 2012

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.